

חוקן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.il

מנחות דף קח.

ששה שופרות (מתוך הי"ג) שהיו במקדש, מדוע תקנום?

ומדוע	כנגד מי	
שלא יריבו ¹	ששה בתי אב שבכל שבוע	לחזקיה
שלא יתעפשו	משום שהנדבה מרובה	לר' יוחנן
כרבי שאמר: קטן והביא גדול לא יצא ²	כנגד: פר, עגל, איל, כבש, גדי, שעיר	לזעירי
דאינם דומים זה לזה ³	כנגד: פרים, אלים, כבשים, שעירים, מותרות, מעה	לבר פדא
דאינם דומים זה לזה	כנגד מותרות: חטאת אשם [גזלות ומעילות], אשם נזיר, אשם מצורע, מנחת חוטא, ומנחת כה"ג	לשמואל
דאינם דומים זה לזה	כנגד מותרות: חטאת אשם [גזלות ומעילות], אשם נזיר, אשם מצורע, קינים, מנחת חוטא	לרב אושעיא

מותרות מנחה כדלהלן, האם עולים לנדבת ציבור?

מנחת כהן גדול	מנחת חוטא	כל המנחות ולחמי תודה	
אינם עולים	אינם עולים	אינם עולים	לשאר האמוראים דלעיל
עולים	עולים	אינם עולים	לשמואל ולרבי יוחנן
אינם עולים - ותרקב ⁴	עולים	אינם עולים	לרב אושעיא ולרבי אליעזר ולרב נחמן ב"י

¹ פ"י דפעמים ביום אחד באים הרבה קרבנות וכן באים הרבה כספי מותרות, ובו ביום לא היו צריכים להקריב למותרות לעולות קיץ המזבח כיון שלא היה המזבח בטל, ועתה כשיראו למחרת שבת אב אחד מקריב לעולות קיץ המזבח ולוקח את עורותיהן לעצמו מכספים שבאו ביום שלהם יבואו לאינצויי, ועתה שיש לכל בית אב שופר יבואו אליו העורות שבאו ביומו.

² פ"י, דלרבנן אפשר להביא הכל בשופר אחד ויביאו מהמעות של הקרבנות הנ"ל רק פרים [עי' תוד"ה ורב]. אבל לרבי שבנדר קטן והביא גדול - לא יצא, א"כ אם נדר עגל והביא מעותיו ויקנו הגזברים מזה פרים - לא יצא, ולכך צריך שש שופרות בשביל כל סוגי הבהמות.

³ פ"י, המנחות של פר, כגון פר של חטאת ציבור שאבד והפרישו אחר תחתיו ואח"כ נמצא האובד שניתק לרעייה עד שיסתאב ודמיו נופלים לשופר. וכן באלים [אשם גזלות או מעילות] שאבדו וכו' כנ"ל. וכבשים [אשם נזיר ומצורע]. ובשעירים [חטאת ציבור הבאה ברגלים], וכל אחד יש לו שופר בפני"ע דאינו דומה לשני. ומותרות של קרבנות אלו [כגון שהפריש מעות והוזלו הקרבנות הנ"ל]. וכן מעה שהוא הקלבון [שנותנים שנים כשהביאו שקל שלם]. לכל אלה צריך ששה שופרות.

⁴ פ"י, שונה מנחת כהן גדול משאר המנחות, דשאר המנחות אפשר לצרפם למעות אחרות ויקרבו למנחת נדבה אחרת, אולם מותר מנחת כה"ג שהופרשה לשם חובה אי אפשר להביאה בנדבה. וס"ל שאין לה דין מנחת חוטא שנקראת חטאת שדינה כדין חטאת בהמה שמותרת לנדבת ציבור, ודרשו במנחת חוטא "חטאת היא" שדוקא מנחת חוטא קרויה חטאת, ואין מנחת כה"ג קרויה חטאת.

הוסף ע"י כולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.il

מנחות דף קח.

האומר קרבן זה עלי עולה כדלהלן, ונפל בו מום, לרבנן מה יכול להביא בדמיו? [שטמ"ק].

מה הטעם?	מה הדין?	שור זה עולה
דנדר קטן יכול להביא גדול ⁵	יכול להביא שנים קטנים	
דאפי נדר גדול יכול להביא קטן ⁶	יכול להביא אחד גדול	שני שוורים אלו עולה
דאפי נדר גדול יכול להביא קטן	יכול להביא בדמיו כבש	איל זה עולה
דנדר קטן יכול להביא גדול	יכול להביא בדמיו איל	כבש זה עולה

מנחות דף קח:

האומר שור זה עולה ונסתאב, לתנאים דלהלן האם יכול להביא איל אחד או שנים במקומו?

שני אילים	איל אחד	לרבנן דמתניתין
יכול להביא	יכול להביא	
יכול להביא	לא יכול	לרבנן דברייתא ⁷
לא יכול	לא יכול	לרבי דמתניתין
יכול להביא - לולי חסרון דבילה ⁸	לא יכול	לרבי דברייתא

⁵ כן מבואר בשטמ"ק, ומוכח כן בגמ' דשנים חשובים יותר מאחד בכל מקום, ולכן חשוב כשמביא שנים כאילו נדר קטן והביא גדול.

⁶ פ"י דכשנדר שנים חשוב קרבן גדול, וכשיביא אחד אפי' גדול מהם חשוב קטן. ומבואר בגמ' שאפי' שרבנן ס"ל במשנה לעיל שקטן לא יביא גדול, היינו באמר "הרי עלי" אבל כאן שהקדיש דבר מסוים ונפל בו מום שאינו ראוי להקרבה ואינו חייב באחריותו - אלא רק דמיו קודש, כשמוכרו יכול להביא במעות מה שירצה.

⁷ הקשתה הגמ', דבמתניתין אמרינן לרבנן בנסתאב שיכול להביא לכתחילה במקום גדול קטן, ואיך כאן דברייתא אמרינן לרבנן שבמקום שור לא יכול להביא איל אחד אלא שנים, [דמבואר שבמקום גדול לא יביא קטן ורק במקום קטן יכול להביא גדול]. ותירצה, דתרי תנאי אליבא דרבנן, ותנא דברייתא אליבא דרבנן ס"ל שדוקא גדול במקום קטן יביא, [דהיינו שנים במקום אחד אבל לא קטן במקום גדול].

⁸ מבואר דברייתא דרבי אוסר לפי שאין בילה, פ"י דכיון שנדר קרבן אחד צריך להביא מנחה אחת בכלי אחד, ועתה שבמקום שור אחד מביא שני אלים צריך להביא שתי מנחות ומביאם בשני כלים דאין בילה ולא יכול לערבן בכלי אחד, וא"כ הרי זה כנודר מנחה אחת שצריך להביאה בכלי אחד והביאה בשני כלים ולכן לא יביא. ומבואר דדוקא מטעם שאין בילה, הא יש בילה מותר בנסתאב להביא קרבן גדול במקום קטן, וקשה דבמתניתין אסר רבי בכל ענין. ותירצה הגמ' תרי תנאי אליבא דרבי.

הוסף ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.il

מנחות דף קח:

האומר "אחד משוורי הקדש" באופנים דלהלן, איזה שור קדוש?

במפרש או שהפריש אביו ומת	בסתמא	
הגדול הקדש	הגדול הקדש	בהיו לו שנים
הגדול הקדש	הבינוני והגדול בחשש הקדש ⁹	בהיו לו שלשה

האומר "שור בשוורי הקדש" או שנתערב לו שור של הקדש בשווריו, מה הדין?

דין שאר השוורים	דין השור הגדול שבהם	
הם חולין ¹⁰	הקדש	באומר "שור בשוורי הקדש"
ימכרו לצורך עולות - ודמיהן חולין ¹¹	הקדש	בנתערב שור הקדש בשווריו

⁹ והטעם שחוששים לשניהם, משום ששניהם הם בכלל עין יפה, דגם בבינוני הוא עין יפה כלפי הקטן. ומבואר בגמ' שאם יומם הבינוני יוכל לחללו על הגדול ממה נפשך, ויצא הבינוני לחולין.

¹⁰ הכי אמר רב נחמן בשם רבה בר אבוה, דמה שיש להסתפק באומר אחד משוורי הקדש אם נתכוין לגדול או לבינוני זה דוקא באופן שלא אמר "שור בשוורי", דאם אמר כן יש במשמעות דוקא הגדול שבהם ואין להסתפק בשאר.

¹¹ פי', הגם שיש לספק בכל אחד שמא הוא השור הקדוש, מ"מ יכולים לצאת מעותיהם לחולין ע"י שימכרו לצורכי עולות, דכיון שהם בעצמם נקרבים לא נתפס קדושתן בדמים, ודוקא בבעל מום שיוצא מקדושתו הוא תופס את דמיו, אבל לא אלו שנמכרו לצורך עולות. וגם אין הפסד להקדש בזה שאני מוציא אולי את מעות השור הקדוש באמת לחולין, כיון שנתתי תחתיו לשור הגדול שבהם.